

Langetermijnvisie

Resultaatgericht gezond vooruitdenken

www.gezondegemeente.be

vigez
thuis in gezond leven.

Belang van langetermijnvisie

Inzetten op het verbeteren van het fysiek, mentaal en sociaal welzijn van de burgers wordt steeds belangrijker in onze maatschappij. Met de komst van grote maatschappelijke uitdagingen - ook wel eens 'wicked problems' genoemd - zoals de vergrijzing, de verkleuring, de klimaatverandering, de toename van niet overdraagbare aandoeningen (bv. zwaarlijvigheid, psychische problemen), ... is een langetermijn aanpak meer dan ooit noodzakelijk.

Zo zetten alvast de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN al deze uitdagingen op een rij. Als lokaal bestuur kijk je vooruit om de gezondheid van de burgers van vandaag én die van morgen optimaal te beschermen en te bevorderen en dat met alle beleidsdomeinen samen. Preventie is geen kost maar een investering met duurzame opbrengst op lange termijn; uitgedrukt in onder meer extra gezonde levensjaren voor je inwoners. Een langetermijnvisie ontwikkelen over legislaturen en beleidsdomeinen heen is dan ook meer dan een must.

Langetermijnsvisie? Hoe?

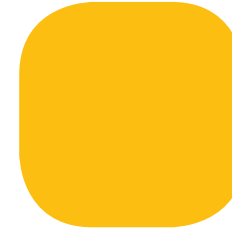
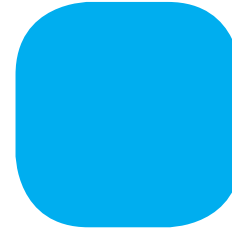
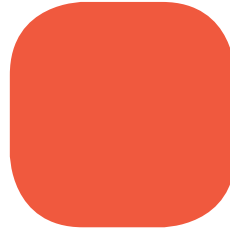
Neem voor jezelf en met de werkgroep Gezonde Gemeente voldoende tijd om uit te spreken en uit te klaren waar iedereen op lange termijn naar toe wil en wat hiervoor de te zetten stappen zouden kunnen zijn.

Neem tijd voor discussie en reflectie. Probeer altijd om elke uitdaging vanuit verschillende invalshoeken te bekijken. Daarom is het zeer nuttig om bij deze gesprekken partners vanuit verschillende beleidsdomeinen en met verschillende achtergronden te betrekken. Ga geen ideeën uit de weg, zet ideeën om in acties en denk voorbij de lokale beleidscyclus van 6 jaar.

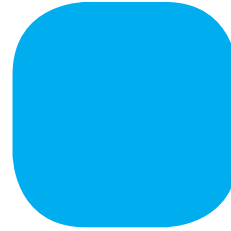
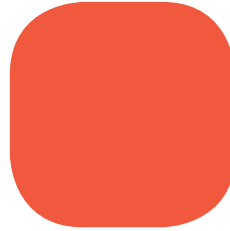
Concrete tips

- **Vraag voorbeelden op van visieteksten en beleidsplannen** van buurgemeenten ter inspiratie.
- Neem de tijd om de verschillende websites waarop **bovenlokale en lokale gezondheidscijfers** staan, uit te pluizen en laat je door je Logo assisteren bij het interpreteren van deze cijfers.
- **Lees af en toe een internationale nota of artikel** van bv. de Wereld Gezondheidsorganisatie, de EU of EuroHealthNet.
- **Neem deel aan studiedagen en workshops** over gezondheid. Zo blijf je op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en trends, vergroot je je kennis en vaardigheden en bouw je een relevant netwerk uit. Hou daarom zeker de websites en nieuwsbrieven van bv. het VIGeZ, de Logo's, de VVSG, VAD, Sensoa of Vormingplus in het oog.
- **Genereer nieuwe ideeën en partners** door moderne overleg- en inspraakplatformen zoals wijkbabbels, sociale media en focusgroepen bestaande uit specifieke doelgroepen.
- **Maak in discussie a.d.h.v. toffe werkvormen met je stuurgroep** Gezonde Gemeente en met de gemeentelijke adviesraad voor welzijn en gezondheid een voorstel van visietekst. Betrek hierbij ook andere adviesraden en individuele burgers.
- **Stel je de volgende vragen** bij het opmaken van de visietekst:
 - Waar willen we heen? (WENSELIJKHEID)
 - Wat verwacht de lokale samenleving van ons? (NOODZAKELIJKHEID)
 - Hoe willen wij er naartoe? (HAALBAARHEID)

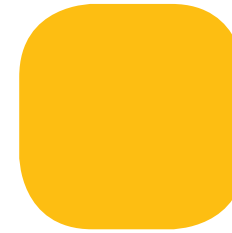
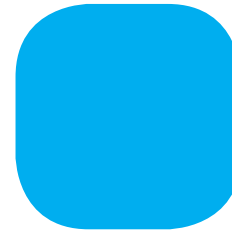
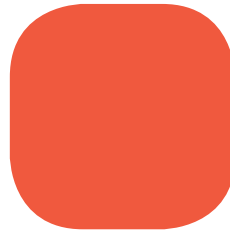
Concrete tips

- **Maak de langetermijnvisie concreet** in een voorstel van middellange- en langetermijnplanning met **SMART-geformuleerde doelstellingen**:
 - Specifiek: Is de doelstelling helder en ondubbelzinnig?
 - Meetbaar: Op welke manier kunnen we het resultaat meten of observeren?
 - Aanvaardbaar: Is de doelstelling waardevol voor de belanghebbenden? (doelgroep, management, partnerorganisaties)
 - Realistisch: Is de doelstelling haalbaar?
 - Tijdsgebonden: Op welke termijn willen we de doelstelling bereiken?
- **Verspreid je visietekst onder collega's** en zoek fora waarop deze tekst voorgesteld kan worden.
- Steek regelmatig eens je hoofd door het venster en **zoek naar opportuniteiten** die een vruchtbare bodem scheppen om samen te werken. Voorbeelden zijn de sportdienst die rond gezondheid werkt, de Huizen van het Kind die preventie als opdracht hebben, de technische dienst die aandacht heeft voor toegankelijkheid, een dorpspleinvernieuwing, Vlaamse en provinciale projectoproepen, ...
- **Informeer bij je collega's van andere binnen- en buitendiensten welke hun aspiraties en beleidsdoelstellingen zijn.**
Betrek ze. Vraag hen eerst 'Wat kan ik voor u betekenen?' Vertel hen vervolgens 'Dit kan u voor mij betekenen.'
Bereid bv. deze overlegmomenten voor met je Logo a.d.h.v. de beleidsdomeinen gezondheidsmatrix.

Concrete tips

- **Doe proactief zelf enkele realistische en becijferde voorstellen** voor de meerjaren- en jaarplanning van je gemeente en/of OCMW. Laat je hierbij inspireren of bijstaan door interne en externe deskundigen (bv. het Logo, diëtisten, huisartsen, thuisverpleegkundigen, sportverantwoordelijken, apothekers, ...) en stuur aan op regelmatig overleg met je bevoegde schepen.
- **Kies voor kwaliteit en niet voor kwantiteit** door rekening te houden met wat voor iedereen haalbaar is. Soms betekent dit keuzes maken en ook 'nee' zeggen. Stem daarom voldoende af met je diensthoofd, secretaris en schepen.
- **Kijk of een gezondheidstoets mogelijk is.** Met een gezondheidstoets worden alle ontwerpbeslissingen ook bekeken met een gezondheidsbril: heeft deze beslissing een positieve of negatieve impact op de gezondheid van onze inwoners? Bij eenvoudige beslissingen kan dit intern. Bij meer complexe dossiers kunnen en zullen specialisten je hierbij adviseren.
- **Evalueer en reflecteer regelmatig met je stuurgroep** Gezonde Gemeente en gemeentelijke adviesraad voor welzijn en gezondheid in hoeverre de realiteit evolueert in de richting van jullie langetermijnvisie. Denk hier dan ook aan verankering wanneer een actie of project succesvol was.

Voor de jaarlijkse actieplannen kan je daarom beter kiezen voor **één groot thema dat als kapstok** dient waaraan alle diensten hun acties kunnen hangen. Bijvoorbeeld: 'De fiets staat centraal': Ruimtelijke ordening werkt aan trage wegen en fietspaden, de dienst onderwijs promoot veilig naar school met de fiets, de sportdienst zet in op fiets- en MTB-routes, de cultuurdienst werkt rond wielervedgoed, de dienst gezondheid sensibiliseert rond het belang van actieve verplaatsing,

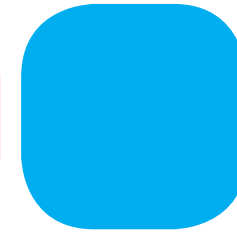
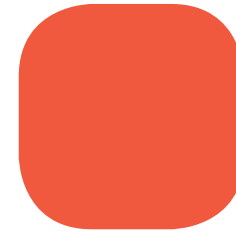
Hoe kan het Logo je hierbij helpen?

A large white rectangular area with a vertical column of 15 small circles on the left side, resembling a notepad or a list template.

Bronnen, literatuur en links

- Dirkse-Hulscher S. & Talen A. (2007) Het groot werkvormenboek. Academic Service, 300 blz.
- Finoulst M. (2012) Ongelijkheid in gezondheid - 16 voorbeelden van goede lokale praktijken in Vlaanderen. KBS, 47 blz.
- Heene A. et al (2012) Praktijkboek strategie - routeplan voor het ontwikkelen van een werkbaar bedrijfsstrategie. Lannoo, 22blz.
- Nykiforuk C.I.J. et al (2012) Policy Readiness Tool - understanding a municipality's readiness for policy change and strategies for taking action. 21 blz.
- Steenbakkers M. (2012) Lokaal integraal gezondheidsbeleid: realistische uitdaging of utopie? Caris & Sak, 196 blz.
- Van Damme J. (2013) Handboek interactieve beleidsplanning. Samen met burgers beter beleid maken. Vanden Broele, 106 blz.
- VIGeZ (2012) Een kar vol praktijkvoorbeelden. VIGeZ, 46 blz.
- VIGeZ (2016) Gezondheidsmatrix: strategieën & beleidsdomeinen. 11 blz.: <http://www.gezondegemeente.be/beleid-maken/een-gezond-gemeentebeleid-maken/van-een-apart-lokaal-gezondheidsbeleid-naar-een-gezond-lokaal-beleid/kwalitatieve-gezondheidspromotie-de-gezondheidsmatrix>
- www.vigez.be/opleidingen/basisopleiding-gezondheidspromotie
- VVSG (2016) Lokale schouders voor mondiale uitdagingen. Een lokale vertaling van de duurzame ontwikkelingsdoelen. VVSG, 45 blz.: <http://www.vvsg.be/Internationaal/Noord-Zuid/Documents/Publicatie%20LokaleSchoudersVoorMondialeUitdagingen%20website.pdf>
- VVSG (2012) Toekomst voor sociaal beleid. Politeia, 162 blz.
- WHO (2013) Governance for health in the 21st century. WHO Europe, 107 blz.: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0019/171334/RC62BD01-Governance-for-Health-Web.pdf
- WHO (2015) Health in All Policies – training manual. WHO, 250 blz.: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/151788/1/9789241507981_eng.pdf?ua=1
- www.gezondegemeente.be

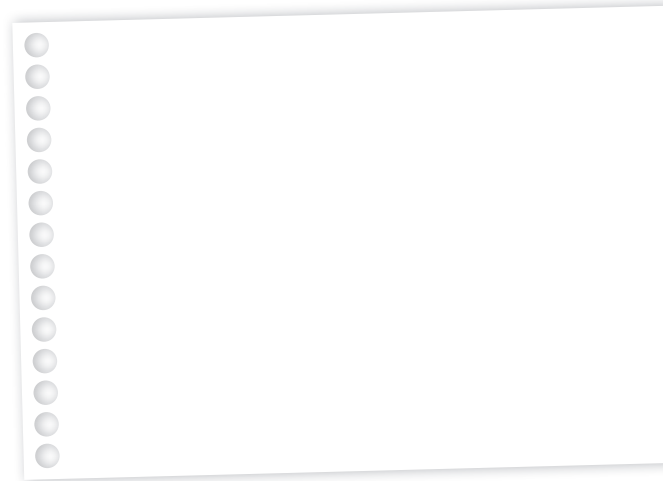
Colofon

Auteurs: Jasmin Delarbre, Werner De Wael (red.),
Emelie De Witte, Barbara Specht, Kim Van der Auwera,
Ellen Van der Bauwede, Ruth Vandeweert,
Laure Vermeulen en Dimitri Vrancken.

Layout: Circuze

V.U.: VIGeZ vzw, Linda De Boeck, Gustave Schildknechtstraat 9, 1020 Laken

Neem contact op met het Logo

Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie
en Ziektepreventie vzw (VIGeZ)

Tel: 02 422 49 40

E-mail: werner.dewael@vigez.be
lien.vanoyen@vigez.be of ellen.daly@vigez.be

Web: www.gezondegemeente.be

Twitter: @GezondeGemeente

'Gezonde Gemeente' is een initiatief van

vigez
Vlaams Instituut voor
Gezondheidspromotie en
Ziektepreventie vzw

In samenwerking met

